

## **Historie van (IK) Spaar het Klimaat**

**(datum: 3 november 2020)**

### **Initiatief**

In 2005 is de Stichting Spaar het Klimaat opgericht op initiatief van isolatieproducent Isover (onderdeel van Saint Gobain), in samenwerking met de vereniging van Na-isolatiebedrijven (VENIN), het toenmalige bedrijfsschap Afbouw (nu: NOA), toenmalig nutsbedrijf NUON, in het bijzonder de afdeling NUON Isolatie (nu: onderdeel van Vattenfall (Zweedse staatsbedrijf dat internationaal is gegaan), bijna omgezet in een zelfstandig energieservice bedrijf United Energy Works, vervolgens verkocht aan Feenstra en vervolgens weer overgenomen door Takkenkamp Isolatie) en Essent (na verkoop door provincies en gemeenten onderdeel geworden van het 'duitse' RWE).

De liberaliserende energiebedrijven (althans: de leveranciers onder hen) zagen destijds een belangrijke toekomst in het organiseren van besparingsdiensten bij hun klanten (Escos). De Europese regelgeving bevatte een verplichting voor energiebedrijven om besparingen te realiseren bij hun klanten. Een systeem met certificaten ('witte certificaten' genaamd) was in voorbereiding, en ook al veel ervaring mee uit het verleden bij de nutsbedrijven (volledig in handen bij gemeenten en provincies, vóór de liberaliseringsgolf die eind jaren 90 startte in de energiesector in Nederland en daarbuiten).

De stichting stelde zich ten doel om het tempo van energetisch renoveren structureel te verhogen en een structurele markt te creëren, omdat energiebesparing ook bijdraagt aan CO<sub>2</sub>-reductie (één van de broeikasgassen).

### **Doelen in de loop van de tijd (2005-2020)**

Een door deelnemende partijen in 2010 (ca. 12 sponsoren) en 2015 (ca. 10 sponsoren) nog haalbare strategische doelstelling voor 2030 werd gesteld op grofweg 1 Mton CO<sub>2</sub>-reductie per jaar in de gebouwde omgeving tussen 2010-2030. Economisch verantwoord, vanwege zeer goede positieve neveneffecten voor de woonconsument, de economie & werkgelegenheid, gezondheid en zeker ook de overheidsfinanciën. In 2010 is een position paper opgesteld op welke manier deze jaarlijkse reductie bereikt zou kunnen worden (welke instrumenten daaraan zouden moeten bijdragen). Afhankelijk van de politieke actualiteit en bereikte steun bij relevante politieke partijen in hun partijprogramma's werd meer of minder ingezet in de tussenliggende periodes om de -op agenda gezette maatregelen- te helpen realiseren in -met name- de Tweede Kamer.

Vanaf 2015 stopte de Stichting Spaar het Klimaat, in verband met de wens van de voorzitter vanaf de oprichting, dr. D.K.J. Tommel (grondlegger -in politiek Den Haag- van "duurzaam bouwen" in wetgeving, als staatssecretaris voor Volkshuisvesting), met haar activiteiten, na een intentieovereenkomst van alle betrokken sponsoren van dat moment met Frank Bijdendijk, grondlegger en voorzitter van het NRP (Nationaal Platform voor Transformatie en Renovatie), een stichting die het duurzaam gebruik van vastgoed propageerde. Een verschuiving van een focus op de energetische renovatie naar een aspect energie van duurzaam gebruik van vastgoed lag voor de hand).

De actieve deelnemers van de Stichting hebben vervolgens een themagroep gevormd binnen het NRP en andere partners van NRP konden daarvan meeprofiteren. De kern van de activiteiten was gericht om kennis bij de partners te delen en zakelijke relaties tussen de partners te bewerkstelligen. Het NRP is opgericht als B2B netwerk als vervolg op de Nationale Renovatie Prijs, die 20 jaar door Trespa werd gefinancierd. Daar paste in principe geen politieke lobby bij. Toch werd daartoe een poging gedaan vanuit de themagroep.

De activiteiten van -sluimerende, maar nog bestaande- Stichting Spaar het Klimaat zijn na 2015 beperkt tot incidentele bijdragen voor campagnes richting kandidaten voor gemeenteraadsverkiezingen en provinciale staten. Daarmee werden de resterende financiële middelen alsnog aan de campagne richting politiek besteed. Om een beeld te hebben van de ordegrrootte, moet hier worden gedacht aan ca. 10 duizend euro per verkiezing.

## **Einde campagnewebsite 2019**

Het NRP heeft besloten in najaar 2019 geen behoefte meer te hebben aan een website voor het werk van de themagroep en verklaarde de voorzitter, Bart Krol (voormalig CDA-bestuurder en voormalig gedeputeerde van de provincie Utrecht) dat het voeren van een campagne richting politici 'geen enkel effect' in zijn ogen had.

Omdat Vuyk OO&A de oorspronkelijke website [www.spaarhetklimaat.nl](http://www.spaarhetklimaat.nl) en de campagnewebsite [www.ikspaarhetklimaat.nl](http://www.ikspaarhetklimaat.nl) op eigen rekening en risico heeft opgezet en ontwikkeld, en incidenteel heeft ingezet ten behoeve van de Stichting Spaar het Klimaat en Stichting NRP (eigen website [www.nrp.nl](http://www.nrp.nl)), wordt de website gecontinueerd voor de volgende doelen:

### **1. Archief functie website**

Vooralsnog is door betrokkenen aangegeven belangstelling te hebben voor de historie en gepubliceerde feiten en onderzoeken die beschikbaar zijn en vooralsnog blijven gesteld via dit kanaal. Vanaf 2015 zijn onder “actueel” alle relevante nieuwsberichten die zijn opgesteld, nog beschikbaar. Ook alle kandidaten voor verkiezingen zijn in de database opgenomen, alsmede de namen van burgers die de campagne ondersteunen.

### **2. Nieuwe campagnes en projecten**

Kandidaten van politieke partijen, gekozen vertegenwoordigers en bestuurders die een verklaring hebben ondertekend -opgesteld door de Stichting Spaar het Klimaat of door NRP, hebben dat gedaan om hun inzet in de vertegenwoordigende organen (Tweede Kamer, Provinciale Staten, Gemeenteraad) duidelijk te maken vóórafgaande aan de verkiezingen in de afgelopen jaren. Het nemen van initiatieven, maar ook het stemgedrag van de kandidaten wordt gevolgd. Dit is ook te volgen voor bezoekers aan de website, via de pagina die een politicus/politica krijgt, zodra hij/zij de verklaring tekent. Daarin is onder andere een actuele Twitter-line zichtbaar, plus de motivatie voor desbetreffende volksvertegenwoordiger (m/v).

Na verkiezing kan het zijn dat de kandidaat geen betrokkenheid heeft met het thema, vanwege de portefeuillevreiding. Soms dragen zij, vanuit een andere positie bij aan maatregelen op het energiebesparingsbeleid. Dat kan bijvoorbeeld in een bestuursrol (wethouder, gedeputeerde, staatssecretaris of minister), of binnen een fractie binnen gemeenteraad, provinciale staten of Tweede of Eerste Kamer, of binnen hun politieke partij, op congressen en dergelijke.

Voor het gebruik in projecten die de primaire doelen onderschrijven, is de website een samenwerkingspartner of een nieuwpartner.

Een van de mogelijkheden is om burgers meer ruimte te geven. De samenwerking met ca. 1300 burgers die deel hebben genomen aan de actie “Duurzame burens” is daarvoor gestart. Een groot deel van die burgers heeft in het verleden reeds de eigen woning verduurzaamd en/of is dat van plan te doen, of juist mee bezig. De kennis en meningen van deze betrokkenen is interessant voor anderen.

### **3. 2020, halverwege 1990-2050**

Veel ambities, maar ook veel doelstellingen voor energiebesparing zijn niet gehaald. Tussen 2015-2020 moest de rechter er regelmatig aan te pas komen, op initiatief van Stichting Urgenda en bijna 1000 burgers, om de Staat te dwingen -in de Klimaatzaak- om extra maatregelen te nemen om het minimum aan CO<sub>2</sub>-emissiereductie te behalen dat de Staat zelf een veilige ondergrens had genoemd in het verleden: minimaal 25% CO<sub>2</sub> reductie ten opzichte van 1990. Dit leidde tot ‘nood-verbandjes’ van honderd miljoen voor een subsidieregeling, en veel discussie over de in-activiteit van de regering en het landsbestuur. Deze ontwikkelingen volgen wij en verspreiden wij actief. De gebouwde omgeving leent zich in principe

goed voor reducties op de korte termijn. Zowel door gedrag van burgers (stemmen), consumenten (woningeigenaren, huurders), vastgoedorganisaties (waaronder woningcorporaties met honderden of duizenden woningen in bezit en beheer) en beleggers (van de kleine belegger met 1 woning tot grote beleggers met grote vastgoedportefeuilles), waaronder dus ook investerings-gedrag. Er is veel mogelijk met bekende en bestaande maatregelen. En het mooie van deze maatregelen is dat ze voor vele jaren effect hebben. Afhankelijk van het type maatregel kan dat zelfs zijn tot de sloop en hergebruik van onderdelen van het gebouw.

#### 4. Op weg naar 2030

Het kabinet Rutte III, naar eigen zeggen “het groenste kabinet ooit”, wilde -in het regeerakkoord opgenomen- in 2030 minimaal 49% CO<sub>2</sub>-reductie behalen. Deze ambitie eventueel te vergroten naar 55% als ook andere Europese landen een hogere ambitie gaan steunen en de EU als geheel een hogere CO<sub>2</sub>-reductie wenst. Dat laatste is inmiddels afgesproken in de Europese Commissie. Het Europees parlement wilde zelfs 60% ten opzichte van 1990 halen. De Europese Commissie heeft inmiddels een 'recovery plan' opgesteld, post-corona, om Europa te transformeren tot duurzame economie. Tot 2030 is daarvoor 650 biljoen euro uitgetrokken (650 duizend miljard), waarvan één derde bedoeld is voor klimaatbeleid. Een belangrijke prikkel is dat voor alle Europese lidstaten om de gebouwde omgeving te verduurzamen. Met name in Midden- en Oost-Europa valt nog veel ‘laaghangend fruit’ te oogsten door diepgaande renovatie (of sloop- en nieuwbouw) van gebouwen. Dit levert een goede reden op om de opschaling van energierenovatie én het thema ‘deep renovation’ en ‘passive house-renovation’ te volgen en daarover te melden.

#### 5. Op weg naar 2050

In 2050 wil de Nederlandse Staat wettelijk (via de Klimaatwet) de gebouwde omgeving klimaatneutraal voorzien van energie, 100% duurzaam dus. Dat is een zeer ambitieuze doelstelling, zeker als het tempo blijft als in het verleden. Tussen nu en 2050 zullen nog diverse innovaties uit de techniek een rol gaan spelen. Dat betekent dat ook innovaties onderdeel uitmaken van de kennisdeling.

### **Over welke emissies praten wij in Nederland, qua gebouwde omgeving?**

In 1990 bedroeg de CO<sub>2</sub>-emissie uit de gebouwde omgeving in Nederland, volgens IPCC definitie, 29,8 Mton. In 2018 bedroeg de CO<sub>2</sub>-emissie uit de gebouwde omgeving volgens dezelfde definitie, 23,8 Mton.

Dus is er sprake van 6 Mton reductie in 28 jaar, en -op weg naar 2050- nog bijna 24 Mton te gaan in 32 jaar in de toekomst. Dat betekent nogal een verschil. U begrijpt dat het onmogelijk wordt om dit alleen te realiseren met na-isoleren van spouwmuren van naoorlogse woningen en gebouwen. Er zal heel veel duurzame energie op en in de directe omgeving van gebouwen moeten worden gerealiseerd om de resterende energievraag duurzaam -het hele jaar door- in te vullen. En ongetwijfeld zal ook de sloop van gebouwen een bijdrage leveren. De levensduur van woningen staat in veel modellen op 75 jaar en die van utiliteitsbouw op 25 jaar.

De reductie van broeikasgassen kan en moet met een groot aantal verschillende maatregelen worden bevorderd, er is geen ‘silver bullet’, zoals sommigen -bijvoorbeeld economen die CO<sub>2</sub>-emissiehandel als hét instrument bij uitstek is- wellicht denken. De doelstelling van deze website is vanaf 2020 om in ieder geval de mogelijke beleidsmaatregelen te agenderen, te beschrijven, te onderzoeken, en nieuws op dit terrein samen te vatten en reproduceren. Tevens kan de informatie helpen om organisaties om hun eigen visie en strategie te laten kiezen.

### **Voorbeeld: discussie over het instrument 'Subsidie'**

Subsidies worden door sommige bedrijven wel, en door andere, niet gezien als een logisch instrument voor energiebesparing. De voordelen zijn:

1. Landelijke subsidies verhogen (tijdelijk) de aandacht bij eindgebruikers, gemeenten en provincies die zelf geen budget willen uittrekken voor dat instrument, of -indien ze die wel hebben, kunnen deze landelijke middelen (en Europese), gecombineerd met gemeentelijke en regionale subsidies, voor extra activiteiten van burgers en bedrijven in de regio zorgen;
2. Het houdt een zeker aantal ambtenaren aan het werk, die met de uitvoering ook kennis behouden van de materie van energiebesparing en de realisatie daarvan bij particulieren, woningcorporaties en de toegepaste technieken;

Subsidies kunnen echter ook een belemmering vormen:

Ze beperken in sommige gevallen (namelijk indien ze voor rendabele maatregelen worden verstrekt aan iedereen):

1. Door het signaal te geven dat energiebesparing in gebouwen 'zonder subsidie' niet rendabel is en alleen tot actie leiden als er nog subsidie "in de pot" zit;
2. De omvang van de subsidiepot bepaalt teveel het tempo. Burgers nemen daardoor -zodra de pot leeg is- een afwachtende houding aan en wachten tot het subsidiepotje weer gevuld wordt;
3. Het zijn vooral de bedrijven en -indien niet gekoppeld aan een inkomenscriterium- rijkere burgers die bovendien ook 'de weg weten te vinden' in de administratieve brei van steeds wisselende regeltjes voor het verkrijgen van de subsidie.

Indien u interesse heeft in een nadere kennismaking met de personen achter de website, neem dan contact op via het genoemde contactadres of formulier op [www.ikspaarhetklimaat.nl](http://www.ikspaarhetklimaat.nl) of [www.ernstvuyk.com](http://www.ernstvuyk.com)